

Informačný časopis pre sluchovo postihnutých

Trnavský Gong

Ročník 1 číslo 6

Jún 2014

Adresa TG: Zalázne 15, Smolenice, mobil 0907 757 695, email b.katka@zmail.sk, alebo

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava, tel. 0917 648 731

Email: poradenstvo.trnava@zoznam.sk.

OBSAH:

- Obsah, Úvodné slovo, Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých Trnavského kraja, kontakty	2
- Zo života RC, Výborova schôdza PRCSP TT, Pozvánka PRCSP TT, stretnutie zástupcov ND.....	3-5
- Dávajte si pozor, koho vpustíte do domu, Pozvánka na Dni zdravia.....	5-6
- Plán činnosti PRC SP, Relax, Zopár vtipov na dobrú náladu.....	6
- Poézia SP, Dobrý recept s TG, ...	7
- Kronika.....	8
- Zaujímavosti zo sveta sluchovo postihnutých – Prečo nemám rada posunkovú reč?.....	9-11
- V čom vidíme negatíva zákona o soc. službách.....	11
- Registrácia OZ, Realita SP na Slovensku	12
- Skryté titulky, Osobný asistent.....	13-14

Úvodné slovo

Pri jednom telefonickom rozhovore so známou sme s nostalgiou spomínali na dobré staré časy v našom bývalom občianskom združení. Spomínali sme na krásne, príjemné stretnutia na sociálno-rehabilitačných kurzoch, kurzoch odzberania. O zážitkoch, ľuďoch s ktorými sme sa stretli, i čo všetko sme sa naučili a čo nám teraz veľmi chýba. Boli to krásne časy, pretože sme sa mohli všetci z celého Slovenska stretávať vďaka štátnym dotáciám v rekreačných zariadeniach a popri užitočných aktivitách, informáciách od odborníkov, sme si aj oddýchli a mohli si vymieňať informácie a skúsenosti zo života sluchovo postihnutých z rôznych regiónov.

Prečo nostalgia?

Nuž preto, že postupne sa prestali poskytovať štátne dotácie, a menili sa podmienky a pravidlá, presúvali sa kompetencie na samosprávy, sme prichádzali o túto jedinečnú možnosť - stretávať sa! Samosprávy nemajú dostatok finančných prostriedkov na takéto aktivity OZ, navyše sú regionálne rozdiely a sluchovo postihnutí to veľmi negatívne pociťujú, lebo sa zlikvidovala zväzová činnosť ako taká, ktorú navyše zničila aj nová legislatíva – zákon o sociálnych službách. Zlikvidovali sa dôležité aktivity, na ktoré sú sluchovo postihnutí odkázaní, a na ktoré boli dlhé roky zvyknutí. Sponzorstvo je u nás stále v plienkach a na nedostatočnej úrovni. Alebo skôr si myslíme, že tých občianskych združení je nezmyselné toľko, že firmy nemajú záujem sponzorovať také obrovské množstvo „natračajúcich dlaní“.

Dôsledkom toho, je obrovská absencia informácií sluchovo postihnutým, nedostatočná pomoc, ochabnutie záujmu o zväzovú činnosť zo strany sluchovo postihnutých a nezujem o členstvo z dôvodu nemožnosti poskytovania potrebných aktivít. Ak aj ešte fungujú niektoré OZ, tak len v rámci jednotlivých krajov a sú nudné, lebo sú nútené z nedostatku finančných prostriedkov robiť aktivity iba v rámci vlastnej organizácie. Výmenné informácie z iných oblastí a krajov, stretávanie sa s inými sluchovo postihnutými priateľmi, im chýbajú. Je to na škodu všetkých sluchovo postihnutých na Slovensku.

(bk)

===//===

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých občanov Trnavského kraja (opakovanie matka múdrosti, aby ste nezabudli)

Je zaregistrovaný od 28.3.2013, má vlastné IČO 42293022, sponz. účet 15181721/5200 OTP banka Trnava, IBAN: SK70 5200 0000 0000 15181721. Sídlo je na Novosadská 4, 917 00 Trnava v budove Katolíckej jednoty. Vstup do dvora Katolíckej jednoty je aj malou brámkou z Kollárovej ul. oproti Právnickej fakulty.

Poštu môžete zasielať na adresu: Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava, email: poradenstvo.trnava@zoznam.sk

Poradenské dni RC sú každý deň od 9.00 – 15.00 hod. okrem letných prázdnin. Každý, kto potrebuje informáciu, radu, či pomoc, môže zavolať, predzvonit' alebo napísať SMS na mobilné číslo 0917 648 731

===//===

Zo života RC

Výborová členská schôdza

Dňa 4.6. 2014 za zišli funkcionári Poradenského centra na výborovej schôdzi. Najdôležitejším bodom bolo pripravované stretnutie 21.6. v Bratislave - nepočujúcimi. Funkcionári skonštatovali mnohé

nedostatky pripravovaného stretnutia, nedostatočné informácie a pochybný výsledok tohoto stretnutia. Stotožnili sa s názorom a požiadavkami ostatných funkcionárov Trnavského, Žilinského, Trenčianskeho kraja, ktorých hostili v Poradenskom centre v ten istý deň pred výborovou schôdzou. Ďalším bodom výborovej schôdze bola organizačná príprava akcie Dni zdravia, ktorá sa bude konať 19. a 20. júna v Trnave.

Stretnutie zástupcov nedoslýchavých občanov Trnavského, Trenčianskeho, Žilinského a Bratislavského kraja

Dňa 4. júna 2014 a v Trnave konalo stretnutie zástupcov nedoslýchavých občanov. Toto stretnutie vzišlo ako reakcia na situáciu, ktorú medzi skupinou sluchovo postihnutých rozpútali predstavitelia Národnej rady nepočujúcich a nedoslýchavých a to pán Ing. Ferko, Mgr. Cehlárik a Svička. Títo páni začali konať údajne v mene všetkých sluchovo postihnutých.

Pravdou však je, že skupinu nedoslýchavých občanov zo svojich aktivít vynechali úplne! Títo páni iniciujú stretnutie zástupcov organizácií občanov so sluchovým postihnutím, ktoré sa má konať dňa 21. júna 2014 v Bratislave.

Máme opodstatnené obavy, že zástupcovia nedoslýchavých občanov sa nedostanú k slovu, respektíve im nebude umožnené vystúpiť a dostatočne vyjadriť svoje názory na celkovú situáciu a preto sme spísali nasledovné požiadavky a názory:

- My nedoslýchaví nesúhlasíme, aby nedoslýchavých občanov zastupovali Nepočujúci!

- Žiadame predloženie zápisnice, kto navrhol a schválil zástupcov za nedoslýchavých.

- Žiadame predložiť, kto schválil kandidatúru pána Ing. Ferka do Kategorizačnej komisie MPSVaR SR a aj na Ministerstve zdravotníctva, ako predsedu Zhromaždenia zástupcov organizácií občanov so sluchovým postihnutím!

- Ďalej máme výhrady k Národnej rade nepočujúcich a nedoslýchavých, ktorú zastupujú Ing. Ferko, pán Svička a Mgr. Cehlárik – Kto z týchto troch nepočujúcich samozvancov je zástupcom za nedoslýchavých?

- Ďalej, AOSP má tých istých čelných predstaviteľov (Ing. Ferko, Svička, Mgr. Cehlárik) Kto teda zastupuje nedoslýchavých? V Trnavskom kraji je registrovaných 12 organizácií a spolkov nepočujúcich. V celom Trnavskom kraji je však registrovaných len 50-56 nepočujúcich členov!

- Prečo SZN (Slovenský zväz nepočujúcich), ktorý uvádza, že je strešná organizácia, sídli na súkromnej adrese, v byte pána Svičku? Ústredná rada tohto zväzu má 6 z 11 registrovaných členov z skrachovaného TASPO (Trnavská asociácia sluchovo postihnutých Trnava). Kto je potom naozaj strešná organizácia? SZN, TASPO, ASPO, NRNPAND? Vo všeobecnosti vládne medzi týmito organizáciami veľký chaos, lebo raz vystupujú ako AOSP, inokedy ako NRNPAND.

- Národné kultúrne a informačné stredisko NP a ND získavajú finančné prostriedky od štátu, pričom voči nedoslýchavým vystupujú hrubo diskriminačne a žiadne projekty pre nedoslýchavých nerobia. Ani finančné prostriedky získané na nedoslýchavých nie sú poskytnuté nedoslýchavým občanom!

- V roku 2011 dostala NRNPAND dotáciu v sume 8.768 eur na projekt „Dohovor OSN o právach osôb zdravotne postihnutých“. Žiadame, aby nám bolo oznámené, kto bol prítomný z radov nedoslýchavých členov na tejto prednáške, prečo nebolo oznámené organizáciám nedoslýchavých, že sa takáto akcia koná. Je to diskriminačné voči všetkým nedoslýchavým občanom Slovenskej republiky.

- AOSP v roku 2012, zas tí istí ľudia dostali na projekt „Sprístupnenie dohovoru OSN o právach osôb zdravotne postihnutých, finančné prostriedky. Realizovať sa mal v Bratislave a v Piešťanoch v termínoch od 1.3.2012 do 31.12.2012. Suma finančných prostriedkov 18. 298 Eur. Je to presne ten istý projekt ako v roku 2011. Opäť sa konal bez účasti nedoslýchavých! Opäť žiadne informácie organizáciám nedoslýchavých.

- V Trnave zasadá AOSP aj NRNPAND, prečo však neprizvú aj zástupcov nedoslýchavých, keď tvrdia, že sú strešné organizácie?

- Pani Hermína Štrpková je stále právoplatný podpredseda Správnej rady TASPO. Do dnešného dňa jej nebol doručený menovací ani odvolací dekrét. Nikdy v živote ju neoslovil ani pán Ferko, ani pán Svíčka a ani pán Cehlárik! A neoslovili ani predsedníčku Rehabilitačného centra pani Botíkovú.

- Zástupcovia nedoslýchavých si neželajú, aby Národná rada nepočujúcich a „nedoslýchavých“, používala v názve slovo „nedoslýchavých“. A tiež aj Národné a kultúrne informačné stredisko NP a ND. Žiadajú aby pán Ing. Ferko, túto časť z názvu odstránil!

- Je stretnutie zvolané na 21.6.2014 štandardné, keď sa môžu prihlásiť iba organizácie s vlastným IČO? Je to diskriminácia voči organizáciám, ktoré pracujú pre nedoslýchavých občanov. Aká vyhláška im to dovoľuje? Mnohé z týchto registrovaných organizácií nepočujúcich sú výlučne vytvorené iba na voľnočasové aktivity a nezastupujú problémy sluchovo postihnutých. Pýtame sa, ako bude dodržaná parita zastúpenia? Napr. Spolok nepočujúcich s 20 členmi bude mať 1 zástupcu a organizácie nedoslýchavých s 200 členmi bude mať tiež iba 1 zástupcu? Ako potom môže dopadnúť prípadné hlasovanie, ak sa stretnutia zúčastní viac Spolkov nepočujúcich ako organizácií nedoslýchavých? Nedoslýchaví, nevidia zmysel v registrovaní nezmyselných počtoch nových OZ! Vždy boli za jednotu!

- Zasláním pozvánok MPSVaR SR vzniklo zavádzanie funkcionárov, ktorí očakávajú, že stretnutie je v réžii MPSVaR SR a že tam bude z ministerstva aj zastúpenie. Čo by bolo pre toto stretnutie skutočne mimoriadne pozitívne a štátne inštitúcie by uvideli pri diskusii reálnu holú pravdu, koho vlastne „podporujú“ a aká je skutočná situácia medzi sluchovo postihnutými.

- Pani Bartalová a pán Hefty, ktorí boli do tohto stretnutia v manipulovaní, tiež nemajú podklady k tomu, o čom sa má rokovať a o aký výsledok sa má jednať. Samozvaní funkcionári Ing. Ferko, Svíčka a Mgr. Cehlárik držia všetko v prísnej tajnosti. Prečo im je dovolené neustále diskriminovať nedoslýchavých občanov? Nie len, že si títo páni sami založili organizácie (na čo majú samozrejme v zmysle zákona o združovaní právo), ale neoprávnene zneužívajú členov nedoslýchavých, zneužívajú mená a adresy nedoslýchavých!

Ani všetci Nepočujúci im nedali žiaden mandát na zastupovanie ich práv! Zastupujú iba veľmi úzku skupinku nepočujúcich. Najviac nepočujúcich členov je registrovaných v ANEPS.

- Dalo by sa ešte veľa písať a dokazovať o neseriózných aktivitách, ktoré táto skupinka nepočujúcich vytvára a zneužíva sociálny systém, natrča dlane na peniaze, ktoré nakoniec použijú pre seba a skupinu rodinných príslušníkov. Ostatní nepočujúci sú iba platiaci členovia ich organizácií.

- Okrem iných negatívnych skutočností, nepočujúci sú registrovaní minimálne v 3-4 organizáciách a niektorí aj v 7 organizáciách. Tým vlastne vytvárajú niekoľkonásobné duplicitné členstvo a fikciu, že je ich veľa, čo však nie je pravda! Umelo sa takto vytvára veľká skupina nepočujúcich, ktorá využíva všetky sociálne výhody, ktoré štát poskytuje.

- Nedoslýchaví sú organizovaní len v jednej organizácii. Avšak v nich je pomerne vysoký počet členov. Vždy sa odhadovalo, že nás je na Slovensku okolo 350 tis. avšak nepočujúcich z tohto počtu iba 1%!

- Nepočujúci funkcionári radi poučujú nepočujúcich, že majú byť pyšní, že sú nepočujúci. Nepočujúci môžu všetko, okrem počutia! Sú proti kochleárnym implantátom a lekárskej vede, ktorá už pomáha prinavracat' sluch. Chcú len výhody.

- S nepočujúcimi funkcionármi nebude dohoda nikdy možná a preto navrhujeme, aby nedoslýchaví mali svojich zástupcov vo všetkých orgánoch v štátnej správe a aj v kategorizačných komisiách pre poskytovanie kompenzačných pomôcok a sociálnych

službách. Zástupcovia s Kochleárnymi implantátmi by mali právo mať svojho zástupcu aj v Kategorizačnej komisii na Ministerstve zdravotníctva.

- Žiadame, aby by sme boli zúčastnení na riadení a vedení stretnutia, ktorá sa koná 21.6.2014. Aby boli jasné pravidlá pre obe skupiny (nepočujúci a nedoslýchaví). Aby bola dodržaná parita zastúpenia skutočných členov, nie fiktívnych členov, ktorí sú duplicitní vo viacerých organizáciach nepočujúcich!

Záverom chceme dať jasne najavo, že **samozvaní zástupcovia nepočujúcich, nemajú právo riadiť stretnutie a diskusiu!** Sú to ľudia, ktorí dlhodobo hrubo diskriminujú nedoslýchavých. Títo páni píšú Memorandá, o ktorých zo sluchovo postihnutých nikto nič nevie! **Osem rokov diskriminácie je viac než trestuhodné**, bohužiaľ aj za podpory niektorých úradníkov MPSVaR sa chystajú v tom pokračovať ďalej! Je možné, že títo úradníci MPSVaR ani o ničom netušia, no títo samozvanci sa radi schovávajú za ich mená!

====//====

Stretnutie dňa 10. júna 2014.

Dňa 10. júna sa v hotely Bratislava uskutočnilo stretnutie pán PhDr. Miloša Nemečka a zástupcov Poradensko - rehabilitačného centra sluchovo postihnutých Trnavského kraja. S pánom Nemečkom sa naši zástupcovia stretli na jubilejnej výročnej schôdzi Základnej organizácie sluchovo postihnutých v Ilave.

Pán PhDr. Nemeček sa aktívne zaujíma o problematiku ťažko zdravotne postihnutých a prejavil záujme dozvedieť sa viac o tom, aké problémy majú nedoslýchaví občania. Naši zástupcovia ho informovali o tom, ako od rozpadu Slovenského zväzu sluchovo postihnutých, sú nedoslýchaví občania ukracovaní vo svojich právach. Nedoslýchavých občanov sú tisíce, no sú málo informovaní o svojich právach a nemajú ani vlastných zástupcov v poradných orgánoch na MPSVaR.

Pán PhDr. Nemeček informoval našich zástupcov o možnostiach spolupráce a poskytol im cenné rady. (*Mgr. Odrašková*).

RADÍME VÁM

Dávajte si pozor, koho vpustíte do svojho domu !

A keďže aj sluchovo postihnutí sú zraniteľná skupina, venujte tomuto článku pozornosť.

V poslednej dobe sa veľa popísalo a pohovorilo o problematike šmejdov - ľudí, ktorých jediným cieľom je obráť Vás o poriadnu kopu peňazí a predať Vám niečo, čo nepotrebuje. Politici na Slovensku konečne urobili to, o čom sa tak dlho hovorilo a zaviedli pravidlá na predvádzacie akcie. Po novom majú totiž firmy, ktoré robia prezentačné a predajné akcie, povinnosť ich nahlasovať na SOI a až po ich zverejnení inšpekciou sa môžu uskutočniť. Pracovníci SOI môžu vykonať kontrolu a dohľad priamo na mieste prezentačnej akcie.

No naši vynaliezaví "tiež obchodníci" nenechali na seba dlho čakať. Prišli s možnosťou, ako obísť zákon. Pekne a milo Vás oslovia cez telefón. Prekvapia Vás nečakanou výhrou, hoci ste sa do žiadnej súťaže nezapojili. Najjednoduchšie by bolo okamžite hovor zrušiť. Ak teda máte chuť si s nimi pohovoriť, skúste sa opýtať odkiaľ vôbec majú vaše kontaktné údaje, telefónne číslo a podobne. Kedy ste sa do danej súťaže zapojili a kde tá súťaž prebiehala ?

Ale vráťme sa na začiatok. Ľudia veľmi rýchlo reagujú na slovné spojenie zadarmo. A práve v tom je ten háčik. Obyčajne títo podvodníci od Vás nechcú nič len Vaše pozvanie k Vám domov. A tu sa začína celý problém. Po príchode Vás zahrnú množstvom pekných rečí a medzi hrbou papierov Vám dajú podpísať aj Vaše pozvanie. Možno Vám aj skutočne dajú nejaký "super" darček, ktorý vlastne vôbec nepotrebuje. Povedzme si pravdu, kto v takej eufórii z výhry číta čo podpisuje?

No týmto zázračným podpisom ste sa práve chytili do pasce. Za spotrebiteľskú akciu sa považuje prezentácia tovaru len vtedy, ak vás na ňu predajca pozval napríklad letákom alebo telefonicky. Ak ale vy súhlasíte a pozvete dileru domov, už to prezentačná akcia nie je. To znamená, že zákon

na ochranu spotrebiteľa, podľa ktorého môžete vrátiť nechcený tovar a odstúpiť od zmluvy bez udania dôvodu, sa na Vás v tomto prípade nevzťahuje,

Je potrebné si uvedomiť, že títo podvodníci majú veľmi dobre prepracovaný plán a vedia skvele komunikovať s ľuďmi. Sú školení na rôzne situácie a po pár vetách dokážu z človeka dostať informácie, ktoré by ste za normálnych okolností nepovedali nikomu. Hlavne osamelo žijúci ľudia sú často vďační, že sa majú s kým porozprávať, že ich niekto vypočuje. No nie je to len problém starších ľudí. Mnohí mladí sa už dušovali, že im sa to stať nemôže, no nakoniec naleteli.

Repertoár možností, ako sa pokúšajú šmejdí dostať do našich peňaženiek je veľmi veľký a je potrebné byť ostražití. (Mgr. Odrašková)

====//====

Pozvánka na akciu Dni zdravia

Milí členovia v dňoch **19. – 20. júna sa v Trnave uskutočnia Dni zdravia**, na ktoré vás i vašich rodinných príslušníkov i známych pozývame. Veríme, že naplníme očakávania a mnohým občanom Trnavy i trnavského kraja poskytneme dostatočné informácie o problematike sluchového postihnutia, ktoré ohrozuje prakticky každého občana a ako sa dá žiť so sluchovým postihnutím, ako nám môže lekárska veda a moderná technika pomôcť žiť dôstojne a zaradiť sa do majoritnej spoločnosti. Tešíme sa na vašu účasť.

====//====

Plán činnosti PRCSP na rok 2014

(pre informáciu všetkým členom i nečlenom)

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých bude uskutočňovať vo vlastných priestoroch pravidelne každý mesiac **Výborové členské schôdze vždy v stredu o 14,00 – do 17,00 hod. Môžu sa ich zúčastniť aj radoví členovia, ktorí prejavia záujem zúčastniť sa ich, alebo chcú prispieť svojou pomocou, či názorom.**

Junová Výborová členská schôdza sa uskutočnila **4.6.2014**, V júli a auguste je dovolenka, prípadne podľa finančných možností Letné aktivity – SRK. Po lete sa členovia výboru stretnú **3.9. 2014** a chceli by sme uskutočniť návštevu divadelného predstavenia pre naši členov (záujem o túto aktivitu nahláste našej pani Andrejke v kancelárii). V októbri sa stretnú členovia výboru hneď prvý deň - **1.10. 2014**. Ako každý rok chceme opäť uskutočniť dňa **15.10.2014** Deň otvorených dverí pre všetkých občanov Trnavy. Tento mesiac, prípadne v novembri – podľa poskytnutých dotácií – chceme uskutočniť v spolupráci Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity špeciálny Seminár. V Trnavskom Gongu vás o tejto akcii budeme včas informovať. Členovia výboru sa stretnú na schôdzi **5.11.2014** a opäť **26.11.2014** kvôli príprave akcie na Katarínske posedenie, ktoré plánujeme na **29.11. 2014**. V decembri na záver roka 2014 za zídu **3.12. a 17. 12. 2014** zas na Vianočnom posedení.

====//====

RELAX

Detské vtipy

Pani učiteľka sa na hodine prvouky pýta Milanka:

- Tak, Milanko, povedz nám aké máte doma zvieratká?

Milanko sa poslušne postaví a pekne odpovie:

- Mačku, psa, škrečka a mrazené kurča.

Prídu dvaja chlapci na benzínovú pumpu a pýtajú si 5 litrov benzínu do bandasky. O päť minút sú späť a tentoraz si pýtajú 10 litrov benzínu. Predavačovi to nedalo a opýtal sa ich na čo ho potrebujú.

- Ani sa nepýtajte, horí škola.

- Mamička bolia ťa nožičky? Aj ruky?

- Jasné moja milá, bolia a veľmi, nesiem plné a ťažké tašky.

- Mamička ja ti pomôžem. Zoberiem obidve tašky a ty ma zoberieš na ruky...

Išla babka s vnučkou po meste a vnučka chcela zodvihnúť papier zo zeme. Babka je povedala:

- Zo zeme sa odpadky nedvíhajú!

Išli na druhý deň znova po meste a babka sa pošmykla na banánovej šupke. Vnučke babka hovorí:

- Veronika pomôž mi a zodvihni ma.

Vnučka odvetí:

- Zo zeme sa odpadky nedvíhajú...

===//===

Poézia od našich SP

MLADOSŤ

Štefan Naštický

Je hlúpe pýtať sa čo je to mladosť
je to pôvab, bezstarostnosť a radosť,
možno – začiatok potoka zvonivý svet nehy,
ktorý podakedy opúšťa života strmé brehy.

Ovlažuje polia, lúky, hory,
nakoniec do myšlienok sa vnorí
a ostáva bez dychu unavená šantením,
vpláva v širokú rieku pracovným nadšením.

Je to riava skáčuca cez skaly a vodopády,
niekedy si s ňou naozaj nevieme dať rady,
narúša brehy, odnáša mosty, dokonca skaly rozsekáva
a napokon sa tichou teplou riekou stáva.

Brehy už nie sú prívalmi rozjatrené,
netopia sa v bahne, sú stále zelené,
už sa ukazujú plody, prichádza jeseň,
mladosť dozrieva v prekrásnu života pieseň.

RODINA

Štefan Naštický

Za rodinu ďakujeme otcovi a mame,
za to všetko čo vôkol seba máme.
Rodina to sú jemné a prívetivé dlane,
na ktorých sa môžeš vyplakať čo koľvek sa ti stane.

V rodine nikdy nepocituješ zradu.
stále je o čom si povedať a poprosiť o radu.
Keď niečo povieš a vyznie to inak,
matka vždy i malým pokynom ti dáva na znak.

Je to miesto, kde si môžeš zahojiť boľavé rany.
nad všetkým dozerajú vždy najdrahšie mamy.
Čím som starší, precitujem chvíle s rodičmi,
čo ma povznáša nad inými tvormi.

Rodina, to je najväčší poklad, čo ti nik nesmie vziať,
je to skvost, aký človek v živote môže mať.
Oplatí sa pre ňu biť a ju ochraňovať.
Je to najkrajšia úloha, akú človek môže svetu dať.

===//===

Dobrý recept s Trnavským Gongom

Trhanec s malinami

Potrebuje:

Na cesto: 2 vajcia, 1 lyžicu kryštálového cukru , 1 balíček vanilínového cukru, 60 g hladkej

múky, štipku soli, 1 lyžicu mandľových lupienkov, 1 lyžicu hrozienok, 125 ml smotany na varenie, maslo na opekanie.
Ochutené maliny: 150 g malín, 1 lyžicu masla, malinový sirup, práškový cukor.

Žĺtky vyšľaháme s kryštálovým cukrom.
Pridáme múku so štipkou soli, mandľové lupienky, hrozienka a prilejeme smotanu na varenie. Do cesta opatrne vmiešame tuhý sneh z bielkov a premiešame.
Na maslom vymastenú panvicu nalejeme približne tretinu cesta. Z jednej strany cestu upečieme, potom ho otočíme

a počas smaženia ho vidličkou roztrháme na kúsky. Upečené trhance dáme na tanier, prelejeme ochutenými malinami a posypeme práškovým cukrom. Ochutené maliny pripravíme tak, že v panvici na miernom plameni rozpustíme maslo. Pridáme sirup, maliny a spolu prehrejeme.

====//====

KRONIKA

Naši Jubilanti

Milí jubilanti, keďže redakcia nemá zatiaľ informácie, kto z vás oslávil alebo oslávi svoje okrúhliny, aj tak vám všetkým jubilantom a oslávencom patrí tento veršík.

*Príjmite náš vinš skromný, na deň vášho sviatku,
Želáme vám zo srdca šťastie v každom riadku.
Nech slnko šťastia svieti, nech vám láska srdce hreje,
Nech máte všetko, po čom srdce túži, nech vám nikdy smutno nie je.
Nech vás ľudia majú radi, rodina i kamarádi.
To všetko vám prajeme váš sviatok krásny.*

Dňa 8. 6. 2014 oslávil krásne životné jubileum 65 rokov **Emil ADAMÍK**, člen PRC Trnava. Do ďalších rokov života mu prajú členovia a funkcionári PRC všetko dobré, pevné zdravie a pohodu.

Dňa 13.6.2014 životné jubileum 65 rokov oslávi aj pani **Marta PEKÁRKOVÁ**, členka PRC Trnava. Členovia a funkcionári PRC jej prajú do ďalších krásnych rokov života pevné zdravie, radosť a pohodu v kruhu blízkych.

Medzinárodný Deň Detí

- Kukuk kamoška. Vieš, dnes máš sviatok, je MDD a tak ti prajem všetko dobré, tak ako aj ostatným deťom. Tu máš môj mačací božtek...

====//====

Zaujímavosti zo sveta sluchovo postihnutých a pre sluchovo postihnutých

Prečo nemám rada posunkovú reč?

(Príbeh)

Ako dieťaťu sa mi do mysle vryl jeden obraz. Z Ústavu pre hluchonemých z Olichova chodila do mesta žena a muž s vozíkom podobným minirebrinaku a ponúkali sa po domoch na prácu, za ktorú im ľudia dávali peniaze, šatstvo, potraviny. Žena sa volala Katrena, na meno muža si nepamätám. Posunkovali medzi sebou rukami a vydávali škrekľavé pazvuky. Moja mama od nich nikdy nechcela žiadnu prácu, avšak vždy im strčila pár korún. Silno sa mi to vrylo do pamäte.

O pár rokov neskôr sa mi zhoršil sluch. Spomenula som si na tých dvoch z Ústavu pre hluchonemých. Desila som sa, že ma čaká podobný osud ako Katrenu, preto som získala vnútorný odpor k posunkovej reči i spôsobu života nepočujúcich.

Mama mi zabezpečila kvalitnú lekársku starostlivosť a operáciu, ktorá mi zachránila sluch na takej úrovni, že som mohla normálne komunikovať, vzdelávať sa a žiť ako ostatné deti.

Vždy som však túžila počuť, sledovala som lekárske výskum a vývoj v tejto oblasti. Moja ukrajinská kamarátka Táňa mi raz napísala, že u nich v Kyjeve jeden profesor robí operácie, ktoré pomáhajú prinavrátiť sluch ľuďom a počuť. Sprostredkovala mi kontakt na profesora. Ten ma informoval, aké vyšetrenia mám absolvovať a aké dokumenty mu mám zasláť. Profesor mi však po preskúmaní mojích podkladov od našich lekárov na moju diagnózu listom oznámil, že by mi tá operácia nepomohla, možno v budúcnosti bude ešte šanca a lekárska veda zdolá i túto prekážku.

Život ubehol, načúvacie prístroje mi pomáhali počuť, žiť normálne, pracovať v povolaniach, ktoré ma bavili. Dokonca aj na nejaký čas mi značne pomáhal úžasný mikrolink- kompenzačná pomôcka. Nešťastnou náhodou som oň prišla a na nový som už nemala peniaze. Dnes som už v dôchodku a zostali mi iba nenaplnené sny, nenaplnená túžba – počuť ako zdravý človek. (šk)

====//====

V čom vidíme negatívy zákona o sociálnych službách

V zákone o sociálnych službách sa hovorí iba o tlmočnických službách nepočujúcim. Všade sa definujú ako postihnutí a odkázaní na sociálne služby **Nepočujúci**.

Ešte za čias, keď robil sociálne poradenstvo SZSP, sme s niektorými vecami nesúhlasili, tiež i to, že síce supluje štát... Avšak sme nečakali, že vytvorením zákona o sociálnych službách, vezmú prácu práve postihnutým a značne skomplikuje zväzovú činnosť.

U sluchovo postihnutých všetko vzali do rúk tlmočníci posunkovej reči, deti nepočujúcich rodičov a považujú sa ako jediní odborníci na sluchové postihnutie. Našli v tom jedinečný zdroj obživy a zabezpečených teplých miestiečiek s pravidelnou mzdou od štátu zo zákona o posunkovej reči.

Problémom bolo to, že nepočujúci si v bývalom SZSP uzurpovali právo mať na vyšších funkciách výlučne nepočujúcich zástupcov, ktorí používajú posunkovú reč. Vytvárali sa okresné a krajské pracoviská, ktoré mali pod „palcom“ tlmočníci posunkovej reči ako zamestnanci.

Nedoslýchaví ustupovali, nechali nepočujúcich zriaďovať si kluby, zariadenia, techniku, platených pracovníkov- tlmočníkov. Nedoslýchavým vtedy stačili priestory na mesačné schôdze a ich aktivity, ktoré im poskytovalo zadarmo mesto vo svojich priestoroch, kde poskytovali nedoslýchaví funkcionári svojim členom i nečlenom poradenstvo i pomoc. Nemali zariadenie, techniku ako takú si nosili samotní funkcionári z domu. Niekde si mohli schôdze urobiť aj v priestoroch nepočujúcich. Mnohých mestách mali sluchovo postihnutí zmiešané základné organizácie, kde boli spolu nepočujúci i nedoslýchaví. Bohužiaľ, tu si vynútili funkcie nepočujúci, hoci ich bolo menej a vôbec nedodržiavali paritu zastupenia pri Valných zhromaždeniach či Kongresoch, kde sa rozhodovalo o najdôležitejších veciach! Vždy a všade boli na týchto akciách výlučne iba nepočujúci zástupcovia! Postupne, ako pribúdali roky a menili sa zákony, presúvali sa kompetencie na VUC, strácali nedoslýchaví priestory, museli si ich z vlastných prostriedkov platiť. SZSP sa snažil, ak boli dostatočné finančné zdroje, uhrádzať nedoslýchavým faktúry za priestory. Keď v roku 2006 aj napriek nesúhlasu nedoslýchavých, nepočujúci zlikvidovali jednotný Slovenský zväz sluchovo postihnutých (SZSP), nedoslýchavých začali nepočujúci vyhadzovať zo spoločných priestorov. Nedoslýchaví sa v zmiešaných základných organizáciách strácali, prestali mať záujem o členstvo... Okresné i krajské centrá si vyárendovali tlmočníci posunkovej reči v prospech nepočujúcich. **Dodnes nevieme, kam zmizol spoločný**

miliónový majetok a prečo nebola informovaná sluchovo postihnutá verejnosť, ako sa naložilo s týmto majetkom!

Po roku 2007 sa situácia nedoslýchavým mimoriadne zhoršila a doteraz je na bode mrazu. Nič sa za tie roky pre nedoslýchavých neurobilo, nič neobhájilo!

Nedostatky v zákone o sociálnych službách vidíme v tom, že neumožňuje jednoznačne mať právo na poradenstvo aj nedoslýchavým. Je to skôr zákon šitý pre domovy sociálnych služieb a ústavy sociálnych služieb. Nepáči sa nám, že za odborníkov na poradenstvo považuje iba tých, čo absolvovali štúdiá VŠ. A vynútili si zo zákona nezmyselné certifikáty na špeciálne poradenstvo (u sluchovo postihnutých špeciálne poradenstvo v zmysle zákona o sociálnych službách, je zbytočné), rehabilitačného pracovníka, či tlmočnice a artikulačné služby nepočujúcim. Komisia, ktorá na základe skúšok dáva certifikáty sa skladá všetkými možným odborníkmi, len nie odborníkmi z konkrétnych zdravotných postihnutí. Ako môže takáto komisia správne odsúdiť adepta na špeciálne poradenstvo, alebo poradenstvo vyhladnutého na konkrétne zdravotné postihnutie?! Nikto nedokáže tak všestranne vysvetliť a poradiť napr. sluchovo postihnutému, ako sám sluchovo postihnutý, ktorý pozná svoje problémy do detailov a má v tom dlhoročnú prax a skúsenosti. Ani dve vysoké školy neurobia zo sociálneho pracovníka odborníka, aby bol schopný adekvátne vysvetliť problematiku sluchovej poruchy a ich pocity.

Skúšky sú všeobecné, ktoré sa vlastne študenti učia na strednej škole sociálnej práce alebo na vysokej škole sociálnej práce, získajú maturitu, či diplom. Načo potom ešte nezmyselný certifikát, ktorý je ešte navyše poskytovaný iba na tri roky?! A pritom rokmi sa predsa získava prax, odbornosť a opakovať, či obhajovať certifikáty je nezmysel...

_To by potom všetci úradníci na Úradoch práce, lekári, zdravotné sestry, učitelia, vychovávatelia a podobné profesie pracujúce s ľuďmi, museli robiť stále skúšky a certifikáty. Je to nelogické.

Mali sme predstavu, čo by štát mal prevziať, avšak nečakali sme, že to vezme takto, negatívnym smerom. **Postupom času sa vlastne zlikvidovala zväzová činnosť a zmysel práce v občianskom združení ako takom.** Občianske združenia nedostávali dotácie na mzdy! **Zákon o sociálnych službách, je ako sme už písali, podstate iba všeobecnou súčasťou života, je zameraný viac na ústavnú sociálnu starostlivosť, alebo na súkromné domovy sociálnych služieb,** zabezpečil pracovné miesta absolventom škôl a súkromným osobám, ktoré podnikajú v tomto smere. **Avšak to, čo zdravotne postihnutí v realite potrebujú je na míle vzdialené!**

A teda:

Certifikáty na špeciálne poradenstvo a certifikáty na sociálnu rehabilitáciu.

Ak absolvent strednej školy sociálnej práce, alebo absolvent vysokej školy sociálnej práce končí školu, mal by mať automaticky aj kvalifikáciu na špeciálne poradenstvo alebo sociálnej rehabilitácie! Načo potom problematická komisia na vydávanie certifikátov na tieto služby?

Je to dosť **zbytočná brzda konkrétnej pomoci zdravotne postihnutým** aj z toho dôvodu, že **komisia má „dlhé vedenie“**, kým vôbec zasadne a skúša adeptov na certifikáty. Nie je v tom pravidelný systém.

Adepti na certifikáty pre konkrétne zdravotné postihnutia v občianskom združení sú vyberaní samotnými funkcionármi občianskych združení a neraz špecificky zameraní a vysielaní konkrétnou organizáciou. To znamená, že napr. sociálnu rehabilitáciu má špecificky zameranú na konkrétne zdravotné postihnutie a preto je logické, že o tom by mal vedieť čo najviac.

Otázkou však zostáva, ako sú na konkrétne špecifické postihnutia pripravení členovia komisie! Na základe čoho schvaľujú certifikáty? A ak sa má vydávať certifikát, tak na konkrétne zdravotné postihnutie, alebo na konkrétnu sociálnu službu klientovi. Navyše ak si funkcionári vyberú svojho človeka na poskytovanie poradenstva a pomoci svojim členom, vyberajú si ho preto, že pozná problematiku konkrétneho postihnutia. Nekladú si však podmienky kvalifikačného zamerania ani ich nediktujú, ako to robí samotný zákon o sociálnych službách. Podľa neho adept na certifikát s VŠ zo psychológie, či manažmentu riadenia, prípadne inej VŠ, nie je kvalifikovaný urobiť certifikát na špeciálne poradenstvo? Dokonca neprešiel ani adept s kvalifikáciou sociálnej práce...

Nám zdravotne postihnutým je dôležité také poradenstvo, ktoré nám skutočne konkrétne pomôže vysvetliť špecifiká nášho zdravotného postihnutia. Neraz sme dokázali poradiť a pomôcť z vlastných dlhoročných skúseností, čo nedokáže žiadny sociálny pracovník s niekoľkými vysokými školami! **Preto je neraz pochybné, v čom môže „certifikovaný“ sociálny pracovník poradiť...** Žiaden vysokoškolský vzdelaný sociálny pracovník nedokáže napr. sluchovo postihnutému vysvetliť odlišnosti sluchového postihnutia, vnímania počutia, odlišnosti v počúvaní cez konkrétne načúvacie prístroje, komunikácie, spôsobe prekonania psychickej traumy z náhlejšej straty sluchu. Princípu vhodnosti a rozdielnosti využitia kompenzačných pomôcok, správania sa pri vyšetrení sluchu u lekára, na čo sa má pripraviť, ako správať pri vyšetrovaní, čo sa od neho očakáva, čo je to

audiometer, jeho odlišnosti a dôsledky, ako má si vybrať načúvací prístroj u distribútera (má právo výberu viacerých typov, ktoré mu podľa audiometrického vyšetrenia navrhne ušný lekár). Toto sú špecifické oblasti, v ktorých majú skúsenosti práve samotní dlhoroční sluchovo postihnutí funkcionári v organizáciách!

Očakávala sa skôr konkrétna odborná pomoc od úradníkov na Úradoch práce pri poskytovaní príspevkov na kompenzácie. V minulosti, sme dostávali informácie, že to nie je ich povinnosť, aby klientom zdravotne postihnutým vysvetľovali na čo majú nárok zo zákona, alebo čo im zákon môže poskytnúť!

U sluchovo postihnutých je to napr. konkrétne, jednoduché vysvetlenie, na čo v zmysle zákona (v tom čase zákona o sociálnej pomoci) majú nárok, či čo môžu získať na pomoc a uľahčení si života v ich zdravotnom postihnutí. Stretávali sme sa s problémami, že napr. ušní lekári sa zaoberali vyslovene iba načúvacími prístrojmi a iné kompenzačné pomôcky, ktoré by sluchovo postihnutému mohli pomôcť „počuť“ ich absolútne nezaujímali. Úradníci v odboroch na kompenzácie, zas iba prijímali žiadosti na peňažné príspevky a nevedeli poradiť ani také základné veci, aké KP sú pre konkrétne zdravotné postihnutie vhodné, na akom princípe fungujú a ako ich môžu vo svoj prospech využiť a pod.

Nikto sa napr. od roku 2006 nezaujíma o to, že napr. sluchovo postihnutí sú odkázaní na špecifické kurzy odzberania, ktoré sa nedajú len tak ľahko naučiť. Nikto ich už nerobí a ani štát neprispieva na tieto aktivity! VUC ani mestá, neprejavujú ochotu poskytovať dotácie na takéto špecifické aktivity, ktoré sú mimoriadne dôležité **pre sluchovo postihnutých.**

Hovoríme sluchovo postihnutých, teda nie špecificky pre nepočujúcich!

Všetci občania, ktorý majú poruchu sluchu, majú právo na pomoc, ktorá im uľahčí život. **V zmysle zákona o sociálnych službách sa zaoberá časť paragrafov iba nepočujúcimi a ich tlmočnickými službami, na ktoré štát poskytuje finančné prostriedky. To, že existuje aj obrovská skupina sluchovo postihnutých, ktorí majú svoje zdravotné problémy, životné, psychické a rodinné problémy vyplývajúce zo straty sluchu, sa akosi vytratilo.**

Aj tí sú ťažko zdravotne postihnutí, aj tí majú svoje potreby, potrebujú pomoc, nie sú odkázaní na posunkovú reč, ako úzka skupinka nepočujúcich.

Sluchovo postihnutí sa od nepočujúcich odlišujú aj tým, že sa chcú začleniť do majoritnej spoločnosti, chcú normálne komunikovať, normálne žiť, **že ich sluchové postihnutie je zdravotné postihnutie!**

Sociálna rehabilitácia v poňatí sluchového postihnutia je viac menej zameraná i na psychickú traumu, prekonanie tejto traumy (mnohí sa nikdy s tým nedokážu vyrovnáť, ale naučia sa s tým žiť), naučiť sluchovo postihnutého (ďalej SP) rozpoznať, akú má sluchovú poruchu, (či je prevodová, kombinovaná, percepčná, či nepočuje hlbky, výšky, či netrpí na tinnitus, čo je to tinnitus a pod), aké rozdiely sú v tom, aké dôsledky, aké sú rozdiely v načúvacích prístrojoch, koľko firiem dodáva načúvacie prístroje. Že sú digitálne i analógové, závesné, zvukovodové prístroje, ich rozdielnosť a vhodnosť pre ktorého sluchovo postihnutého. Usmerniť ho, na čo sa má zamerať vo svojom živote, upozorniť ho na to, aby od načúvacieho prístroja neočakával zázraky, lebo technika nikdy nenahradí zdravý sluch, že je to iba „barlička“ o ktorú sa môže oprieť. Vysvetliť mu, aké doplnkové kompenzačné pomôcky (ďalej KP) mu môžu pomôcť lepšie „počuť“, aký je rozdiel medzi konkrétnymi KP a že nie každá je rovnako vhodná pre každého SP, rozdielna skupina KP pre nepočujúcich a pre nedoslýchavých. Na akom princípe fungujú, na čo sa viac zamerať, ako ich využívať, často aj s načúvacím prístrojom, ako ich získať, čo kto poskytuje a na ktoré aké sú peňažné príspevky. Okrem toho upozorniť ich aj na živú kompenzačnú pomôcku – signálneho asistenčného psa pre sluchovo postihnutých, aké má možnosti využitia, čo všetko taký pomocník môže pomôcť a ako pomáha aj k psychickej vyrovnanosti a sebedovosti. Možnosti priameho vyskúšania KP ešte pred podaním žiadosti. Ako sa naučiť odzerať a využívať túto danosť pri komunikácii, ako sa má správať rodinný príslušník voči SP členovi rodiny, čím sa má vysporiadať, ako správať v spoločnosti, na pracovisku a pod. Informovať sluchovo postihnutého o všetkom, čo prináša sluchové postihnutie, poskytnúť mu všetky dostupné publikácie o sluchovom postihnutí, odpovedať na jeho konkrétne otázky, problémy, pocity. Umožniť mu informácie o občianskych združeniach a ich činnosti, ako mu môžu pomôcť, poskytnúť mu kontakty. Pri našej práci sme sa stretávali s problémom, že mnohým SP sa muselo mnoho vecí vysvetľovať v jednoduchom tóne, jednoduchej zrozumiteľnosti. Že nemalo zmysel iba citovať suché zákony, alebo im poskytovať výpisky zákonov, ktorému obsahu nerozumeli. Museli sme pomôcť pri písaní žiadostí, pri odvolaniach. Často nás žiadali, aby sme im robili doprovod na úrady, či do firiem a pomohli pri výbere KP, načúvacích aparátov (ďalej NA), či pri vybavovaní žiadostí. **A že takúto pomoc potrebovali aj sluchovo postihnutí, ktorí neovládali posunkovú reč, ani artikulačné „tlmočenie“!**

Mimochodom, **artikulačných tlmočníkov (podľa nás je to artikulačný asistent a nie tlmočník!) by mali skúšať a testovať predovšetkým Logopédi, tí sú odborníci na artikuláciu!**

Skôr sa malo vybudovať Výskumné centrum a okresné centrá, ktoré by posúvali veci okolo sluchového postihnutia (prípadne aj iných zdravotných postihnutí) dopredu a uľahčoval systém sociálnej pomoci, lepšej tvorbe sociálnych zákonov a skutočnej konkrétnej sociálnej pomoci zdravotne postihnutým občanom.

Tiež je obrovskou chybou, že takáto citlivá téma, ako je sociálna pomoc, sociálna služba sa dostala do rúk VUC, ktoré sú značne rozdielne v skutočnej pomoci zdravotne postihnutým v každom kraji, že zákony o sociálnej službe a pomoci sa rozchádzajú v regionálnej realite. Že táto právomoc mala zostať v rukách štátu! Nie sme ešte na to dostatočne pripravení, a dobrovoľníctvo, či sponzorstvo je u nás iba na začiatku a teda prakticky nulové!

===//===

Registrácie OZ

Vzhľadom na to, že sa v registri MV SR registruje obrovské množstvo občianskych združení a neraz i pochybných a pofidérnych, sme za to, aby MV SR v zmysle slobody združovania, sprísnila kontrolu a hlavne kritériá pri vytváraní rôznych občianskych združení. Zamedzila obrovskému rozrastaniu neopodstatnených občianskych združení pre zdravotne postihnutých (napr. u SP je vyše stovky zbytočných organizácií. Sluchovo postihnutá verejnosť je totálne dezorientovaná, kto čo poskytuje a kto čo chráni a kto zastupuje konkrétne OZ a kto za tým všetkým stojí – mimochodom v niektorých OZ sú tie isté mená funkcionárov a tí istí členovia, čo navodzuje ilúziu, že je ich veľké množstvo). Na vznik OZ stačí, ak sa stretnú traja nespokojní kamaráti a chcú si založiť občianske združenie, napíšu si Stanovy a registrujú sa. **Otázne však zostáva, či vôbec niekoho zastupujú, keď nemajú členstvo...** Šokom je, ak zistíte, ako sa niektoré OZ dokážu poprepletať a poprihlasovať ako spolupracujúce OZ s inými OZ pracujúcimi s rovnakými aktivitami a za rovnakým účelom. Hotový miš-maš.

Legálne sa takto umožňujú rôzne podvody a trestné činy, či nedovolené zásahy do práv občanov, ktoré potom zbytočne zaťažujú súdy. Všetky tieto OZ natrčajú „dlane“ a žobujú o dotácie, neraz na tie isté účely... Nikto nekontroluje hospodárenie týchto OZ, manipuláciu so sponzorskými príspevkami (účelovo viazané peňažné dotácie si však strážia, aby boli pred kontrolami v poriadku).

Takto drobené dotácie sa minú skutočnej pomoci konkrétnym občanom!! Preto aj tu by sa mali sprísniť kritériá pri vzniku OZ a ich následnej registrácii, podmieniť ich preukázateľným členstvom, ktoré združujú a určiť nadriadený orgán, ktorý by asistoval pri kontrolách a vzniknutých sporoch...

===//===

Realita sluchovo postihnutých na Slovensku

Nie všetkým je známe, že nedoslýchavých je niekoľkonásobne väčší počet, ako nepočujúcich. **Nepočujúci ťažia z odhadovaného počtu 350 tis. sluchovo postihnutých na Slovensku,** aby sa mohli dostať k slušným finančným zdrojom, hoci **ich je okolo 1% z tohto počtu.** Majú však v zmysle zákonov väčšie výhody!!! Ťažko nedoslýchaví, ohluchnutí, s kochleárnymi implantátmi, zostali bokom.

Zasahujú však do práv nedoslýchavých, napr. vytvorením Národnej rady nepočujúcich a nedoslýchavých, na ktoré nedostali od nedoslýchavých mandát! Tlmočníci posunkovej reči sa zas pasujú za „odborníkov“ na problematiku nedoslýchavých a miešajú sa aj do poradenstva. Samozrejme to vedie k účelu, aby rozširovali rady nepočujúcich.

Je všeobecne známe, že Nepočujúci sa považujú za jazykovú menšinu, posunkovú reč považujú za svoj „materinský jazyk“ a považujú sa za zdravých.

Združujú sa v komunitách a nemajú radi medzi sebou tých, čo neovládajú posunkovú reč. Vyžadujú, aby okolo nich majoritná spoločnosť na rôznych orgánoch a inštitúciách, vedela s nimi komunikovať a ovládala posunkovú reč.

Nedoslýchaví sú proti tomu, aby nepočujúci a aj tlmočníci posunkovej reči rozhodovali o ich potrebách, o ich životoch.

Nedoslýchaví sa stále považujú za zdravotne postihnutých! Sluch stratili postupne pre choroby, nehody.

Chcú sa zaraďovať medzi majoritnú spoločnosť, byť sebestační a pracovať v bežných povolaniach. Majú problémy v komunikácii, ktoré im môžu pomôcť odstrániť moderné technické zariadenia, ktoré by mali samozrejme dostávať ako Kompenzačné pomôcky, za čo najnižšie doplatky. Kompenzačné pomôcky sú náročné na spotrebu el. energie, čo zvyšuje rodinný rozpočet oproti zdravej bežnej rodiny a nikto to z kompetentných nezohľadňuje.

===//===

Skryté titulky

Problémom sluchovo postihnutých sú napr. v televíziách skryté titulky. Skryté titulky by mali byť kvalitné a presné. **Kvalita je stále už roky v plienkach. Nie sú presné s textom hovoriacich, nie sú na obrazovke dostatočne čitateľné, často vynechávajú, alebo sa veľmi rýchlo mihajú a nie sú v každom označenom vysielanom programe, alebo uvádzajú skryté titulky z iného programu!**

Skryté titulky sú mimoriadne dôležité pre skupinu sluchovo postihnutých s perцепčnou poruchou sluchu, ktorí majú problém s porozumením reči.

Ide o to, že oni si počuté slová potrebujú konfrontovať s textom, aby pochopili zmysel obsahu, deja a komunikácie. Ak v TV dávajú skryté titulky, ten, kto ich vyrába si nedáva záležať na presnosti a časovaní, a tak dezorientuje sluchovo postihnutého, lebo SP počuje úplne niečo iné, ako sú uvádzané titulky! **Vidieť tu aj zásah nepočujúcich, pretože tí zas nie sú schopní rýchlo čítať, nerozumejú množstvu slov a preto titulky gramaticky zjednodušujú a skracujú.** Pre časť z nich sú titulky prakticky nulové.

Mnoho vecí je diskutabilných na oboch stranách. Avšak s týmito vecami sa „funkcionári“ zväzov a ani samotné vedenie TV vôbec nezaoberajú. **Nedoslýchaví nemajú kvalifikovaného zástupcu na vyšších orgánoch, pri práci so skrytými titulkami. A nepočujúci si obhajujú iba svoje záujmy!**

Sluchovo postihnutí sa vyjadrili aj ohľadne nového pripravovaného zákona o posunkovom jazyku a komunikačných systémoch, s pripomienkami. Ktorý sa aj ich bytostne dotýka, nie iba nepočujúcich! Konštatovali, že už existuje zákon o posunkovej reči. Nepočujúci mali po schválení tohto prvého zákona o posunkovej reči pripraviť vykonávacie vyhlášky, ktoré pre rozbroje vo vedení SZSP neboli schopní vypracovať a nový zákon v takomto poňatí, ako si ho teraz chcú schváliť, je neprípustný z dôvodu hrubej diskriminácie ostatných sluchovo postihnutých, **pretože komunikačné systémy sa týkajú všetkých občanov s poruchami sluchu!** Uviedli dôvody.

===//===

Osobná asistencia

Nedoslýchaví majú pripomienky k tomu, aby nepočujúci mali právo na osobných asistentov! Majú predsa tlmočníkov posunkovej reči, ktorých im štát hradí na základe zákona o posunkovej reči. Skôr by sa mal štát zamerať na to, **aby vytváral v každom kraji Agentúry tlmočníkov posunkovej reči, aleb tlmočnický servis pre nepočujúcich, ktorí by vykonávali v kraji tlmočnicke služby!**

Tlmočníci by mali byť kvalifikovaní na vyššej úrovni a tlmočili by profesionálne iba medzi nepočujúcim a počujúcim. Je nám známe, ako vedia tlmočníci, ktorí sú deťmi nepočujúcich rodičov – ovplyvňovať životy nepočujúcich v komunite, tlmočiť, vsúvať svoje názory, netlmočiť presne to, čo nepočujúci hovorí, (vraj aby nepoškodili nepočujúceho), nedodržiajú etiku mlčania! **Profesionálni tlmočníci by sa nemali stretávať s nepočujúcimi v ich komunitách! Mali by pracovať profesionálne a byť schopní tlmočiť na každom stupni vzdelania, na každej inštitúcii a každému nepočujúcemu.**

Posunkovú reč by sa mali učiť absolventi na strednej škole a vysokej škole v odboroch špeciálna pedagogika alebo i sociálna práca. Maturita a diplom by mal nahradiť certifikát! Zabezpečilo by sa vzdelávanie a zvyšovanie počtu nových tlmočníkov. Tých, ktorí si vyberú profesionálnu kariéru tlmočnickeho servisu nepočujúcim, môžu profesionálne pracovať v agentúrach tlmočnických služieb nepočujúcim. Za takúto prácu by mali byť aj adekvátne finančne dotovaní, keďže to bude riadne špecifické pracovné zaradenie.

Čo sa týka osobnej asistencie, považujeme za duplicitu, aby ich mali nepočujúci, pokiaľ budú mať zabezpečený kvalifikovaný tlmočnický servis. Zohľadnilo by sa to jedine, ak by mali kombinované zdravotné postihnutia a ich zdravotný stav by si to vyžadoval. **Nedoslychaví však potrebujú asistenciu pri komunikácii, hlavne artikuláčného asistenta, i keď mu hovoria „tlmočník“, nepovažujeme to za správne slovo! Artikulácia v poňatí nepočujúcich sa robí bez hlasu. Naučiť sa odzerat' je veľmi ťažké, náročné, a nie každý sluchovo postihnutý je schopný sa to dostatočne naučiť!** Preto sa veľmi vyžaduje, aby sa vykonávali kurzy odzerala celožltatne a často, aby na to boli poskytované dotácie od štátu! **U nedoslychavých je potrebný aj hlasový doprovod!** **Nedá sa to vždy robiť bez hlasu!**

Mnoho úradníkov nevie poriadne artikulovať, rozprávať a majú s tým nedoslychaví veľké problémy. Artikuláčného asistenta by mohol robiť aj rodinný príslušník, alebo známa osoba, ktorému nedoslychavý rozumie.

Pre porovnanie. Je to tak, ako keď prvý krát sa rozprávate s cudzincom, počujete ho, ale mu nerozumiete, alebo iba niečo, ak samozrejme ovládáte zopár cudzích slov. Každý človek má inú intonáciu hlasu a nedoslychaví reagujú na túto intonáciu. Ak niekoho dlhšie spoznajú, dlhšie sa s ním rozprávajú, porozumejú mu. Vedia s ním komunikovať.

Nedoslychaví nesúhlasia, aby certifikáty na artikuláčného „tlmočníka“ vydávali tlmočníci posunkovej reči alebo ich Agentúry! Je to skôr v odbornej pôsobnosti logopédov!

Vyznieva to trochu, akoby nedoslychaví boli proti Nepočujúcim. Nie je to pravda! Mnoho nedoslychavých sú skutočne „nepočujúci“, len používajú načúvacie prístroje a nezaraďujú sa medzi nepočujúcich, lebo to tak necítia! Medzi nami je veľa nepočujúcich a je nám s nimi dobre. Máme ich radi, dobre s nami komunikujú, vedia vecne a rozumne zhodnotiť, aké sú ich možnosti a chcú žiť medzi majoritnou spoločnosťou rovnocenne. Nechcú sa vymykať normálu a priemeru.

===//===

Aj ja som maličký ...

Milí sluchovo postihnutí, ak vás náš TG zaujal a máte záujem ho dostávať, môžete si ho objednať v Poradensko-rehabilitačnom centre sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava, na mobile č. 0917 648 731. Môžeme vám ho poslať aj emailovou poštou, ak zašlete svoju emailovú adresu do redakcie TG alebo PRCSP.

Číslo TG jún 2014 spracovala Katarína Brázdovičová